

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Thuiswerken, thuisonderwijs en mobiliteit

Inzichten MPN meting april 2021

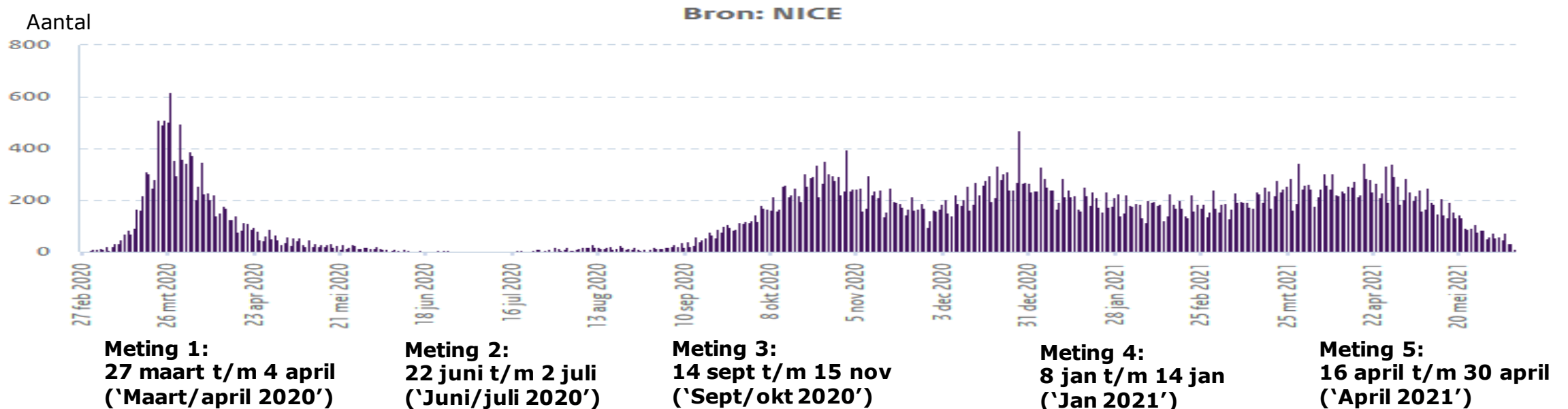
Marije Hamersma
Roel Faber
Mathijs de Haas
Lizet Krabbenborg

Aanleiding en doel

- Het KiM heeft sinds het begin van de coronacrisis verschillende metingen uitgevoerd onder een representatieve groep respondenten uit het Mobiliteitspanel Nederland (MPN), met als doel zicht te krijgen op de effecten van de coronacrisis op de mobiliteit.
- Wij hebben tot dusver 5 metingen uitgevoerd tijdens de coronapandemie; zie Figuur 1 voor de meetmomenten. Deze metingen worden op verschillende plekken vergeleken met de pre-corona situatie ('Sept-2019').
- In de laatste meting ('April 2021') hebben wij speciaal aandacht gegeven aan thuiswerken, thuisonderwijs en spitsmijden.
- De analyses in dit document zijn gebaseerd op respondenten die in alle metingen hebben meegedaan. Dit betreft 1760 Nederlanders. De groep werkenden varieert over de metingen tussen de 994 en 1164 personen; het aantal thuiswerkers varieert tussen de 366 (vóór corona) en 519 (tijdens corona).

Figuur 1: In ziekenhuis opgenomen patiënten met COVID-19 (i.r.t. MPN-metingen tijdens corona)

Thema's deze presentatie

Thuiswerken

Online en hybride vergaderen

Thuisonderwijs

Mobiliteit

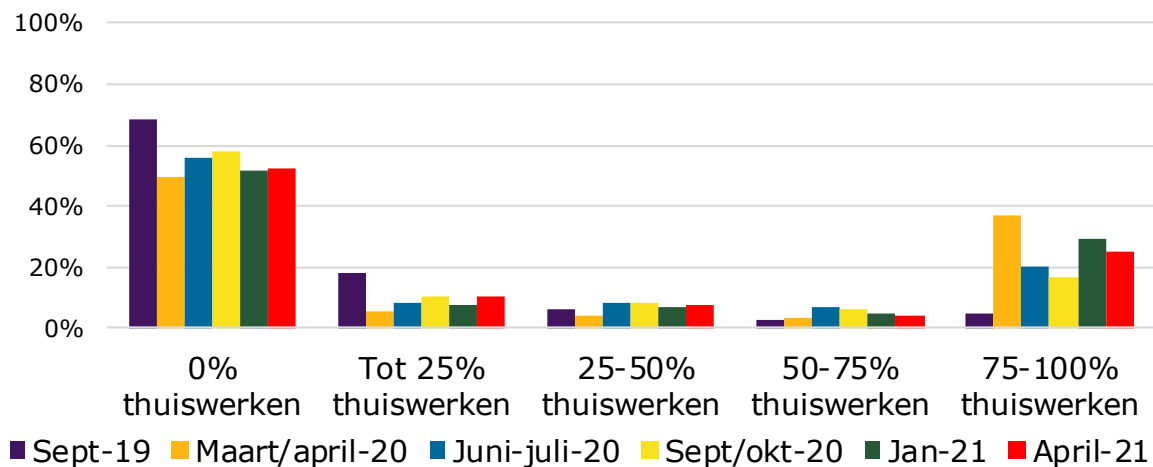
Gezondheid

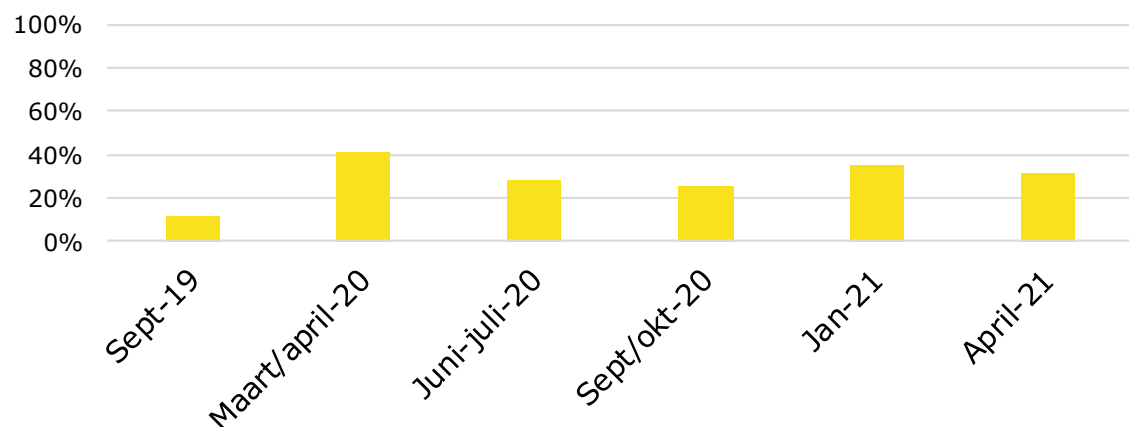
Thuiswerken

Figuur 2: Aandeel respondenten naar mate van thuiswerken

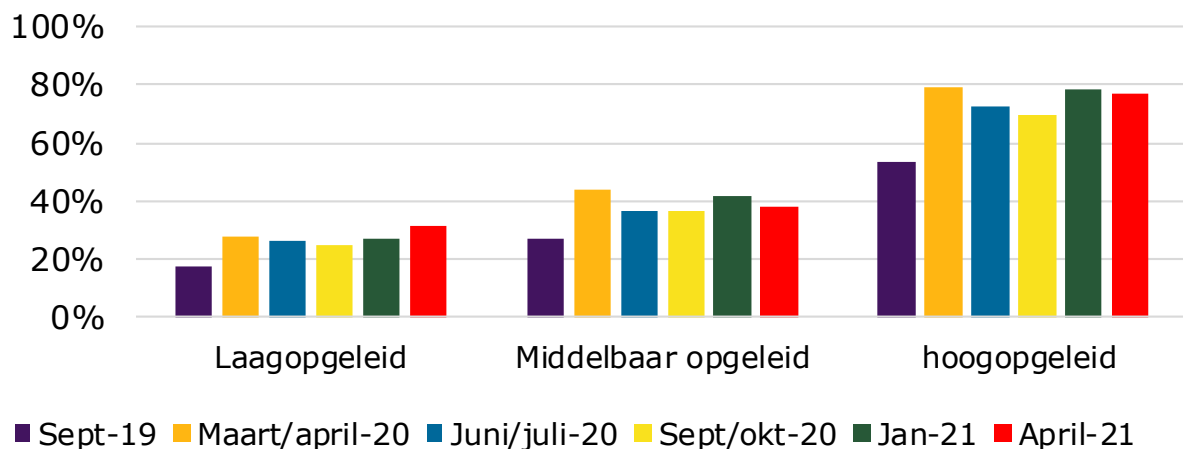
Figuur 3: Gemiddeld aandeel uren dat wordt thuisgewerkt

- Tijdens de meting in april 2021 werkt nog bijna de helft van de werkenden minstens 1u per week thuis. Dit is ongeveer gelijk aan januari 2021 (Figuur 2).
- Het aandeel van de werkenden dat vrijwel volledig thuiswerkt ligt in april wel iets lager dan in januari jl. Ook is dit aandeel duidelijk lager dan aan het begin van de crisis.
- Gemiddeld wordt in de meting van april 2021 ongeveer 32% van de uren thuisgewerkt; in januari was dit nog 35% (Figuur 3).
- Ondanks dat het aandeel werkenden dat in enige mate thuiswerkt ongeveer gelijk is gebleven, is het aantal uren dat wordt thuisgewerkt dus iets gedaald.

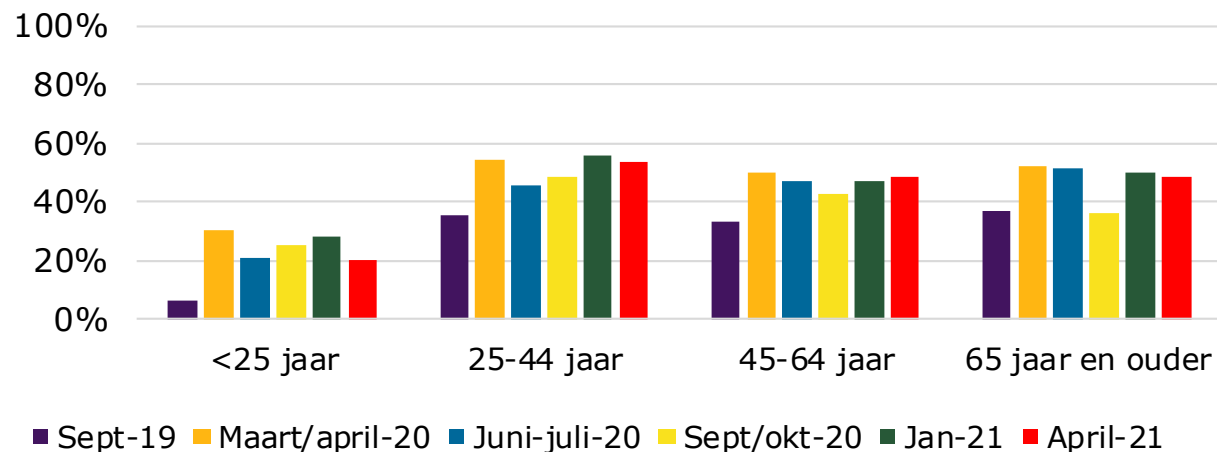

Figuur 4: Aandeel minimaal 1u per week thuiswerken naar opleiding

- De mate van thuiswerken is hoger voor hogeropgeleiden in alle metingen (Figuur 4). Dit heeft onder andere te maken met type functies.
- Wel is voor alle groepen een toename van thuiswerken zichtbaar (geweest) in vergelijking met vóór corona.
- Het aandeel minstens 1u thuiswerken is in april 2021 voor alle opleidingsniveaus ongeveer vergelijkbaar met januari 2021 (zie ook slide 5).

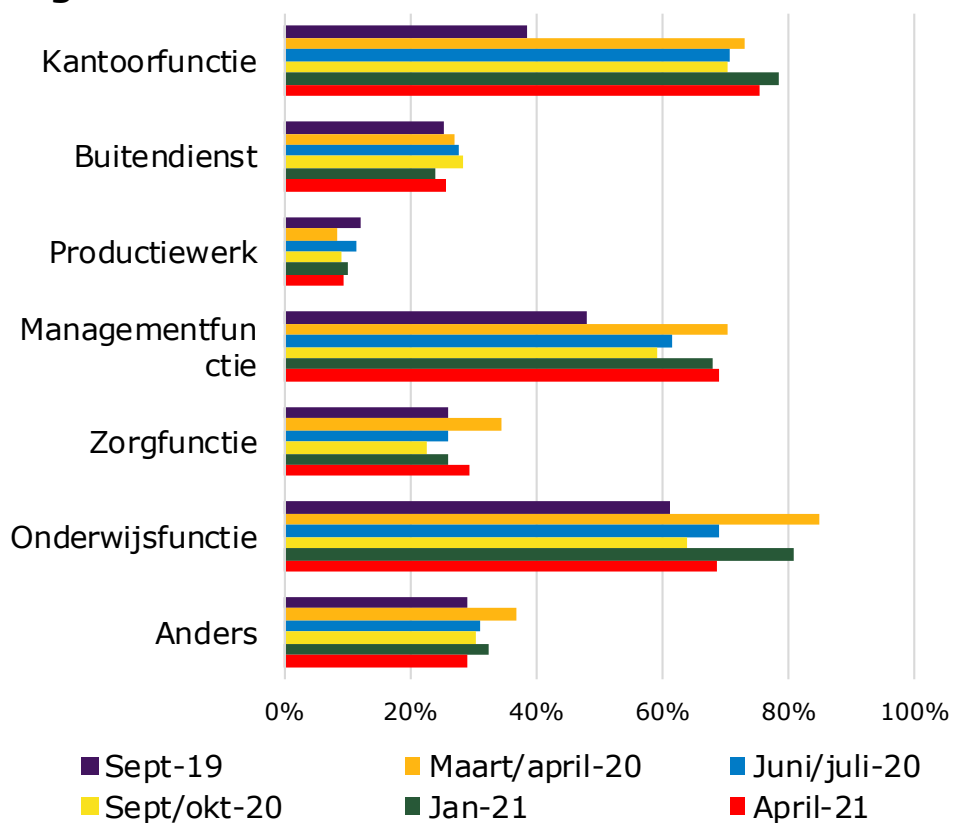
Figuur 5: Aandeel minimaal 1u per week thuiswerken naar leeftijd

- De mate van thuiswerken is het laagste onder de jongste groep werkenden (Figuur 5).
- Onder de jongste leeftijdsgroep is een vrij grote daling zichtbaar van het aandeel thuiswerkers sinds maart/april 2020. Ook sinds januari 2021 is een daling zichtbaar.

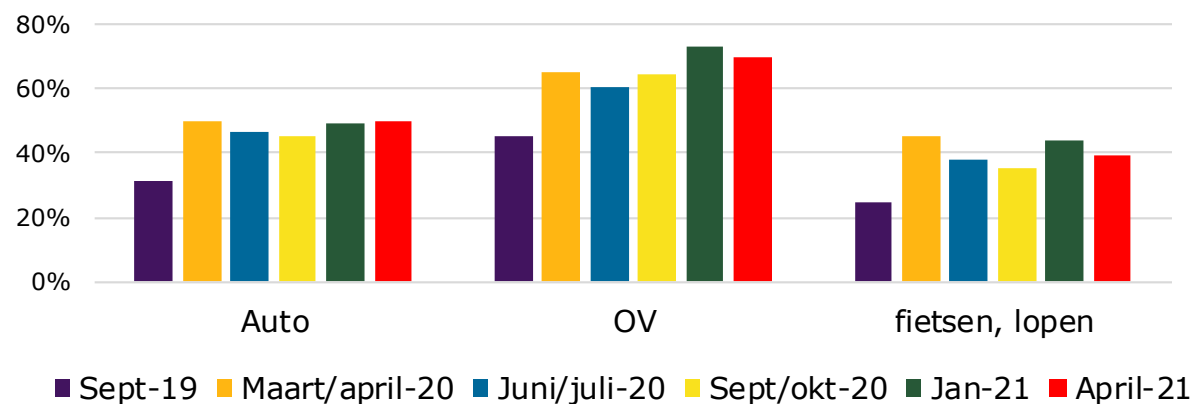

Figuur 6: Aandeel minimaal 1u thuiswerken naar functie

- Het aandeel thuiswerkers ligt het hoogste onder degenen met een kantoor of managementfunctie, en onder degenen met een onderwijsfunctie (Figuur 6).

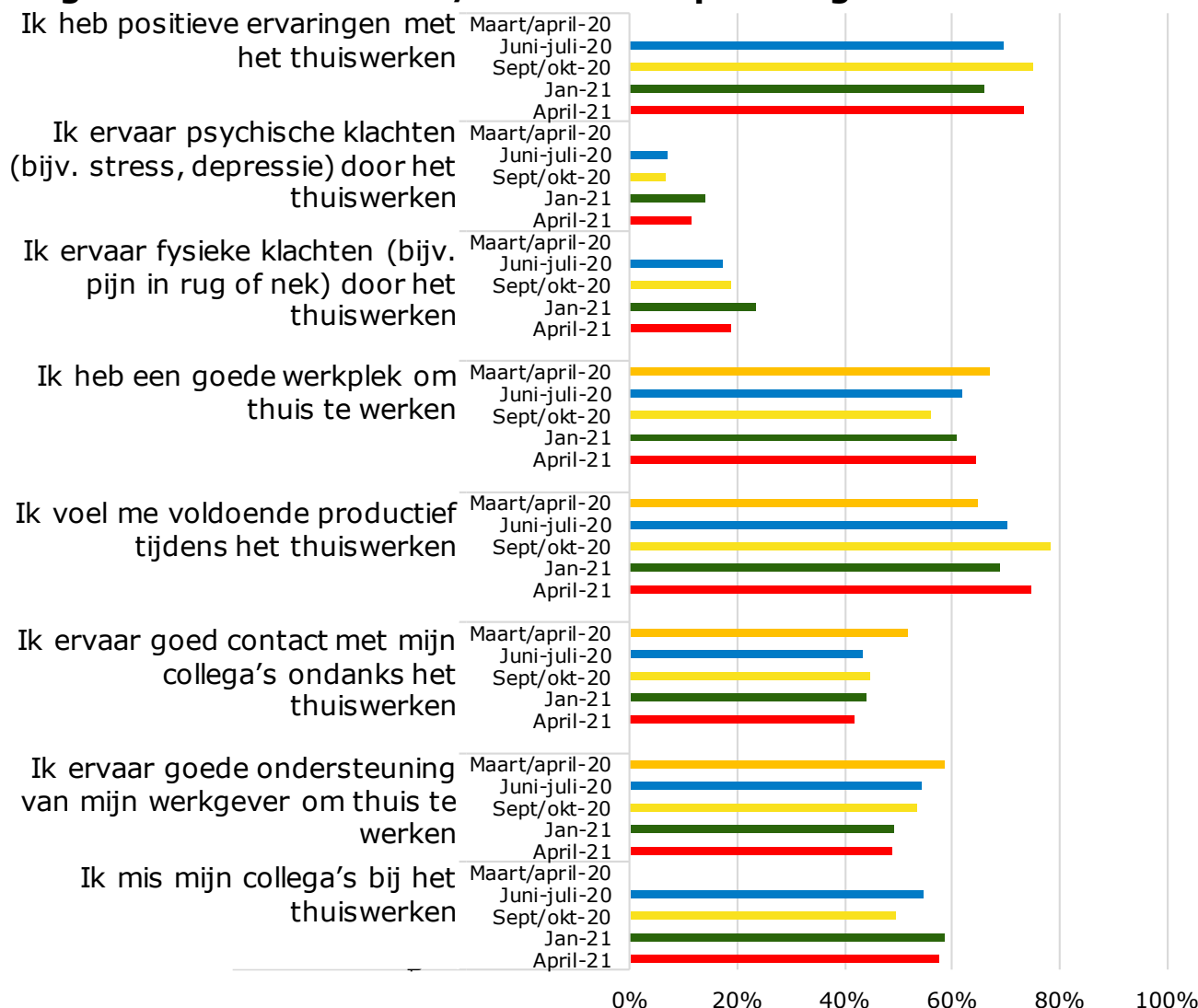
Figuur 7: Aandeel minimaal 1u per week thuiswerken naar (pre-corona) vervoerwijze woon-werk

- Onder degenen die vóór corona (september 2019) met de auto reisden (ca. 50% van de werkenden) en degenen die vóór corona naar het werk liepen/fietsten (ca. 30% van de werkenden) ligt het aandeel thuiswerkers duidelijk lager dan onder OV-reizigers (Figuur 7).

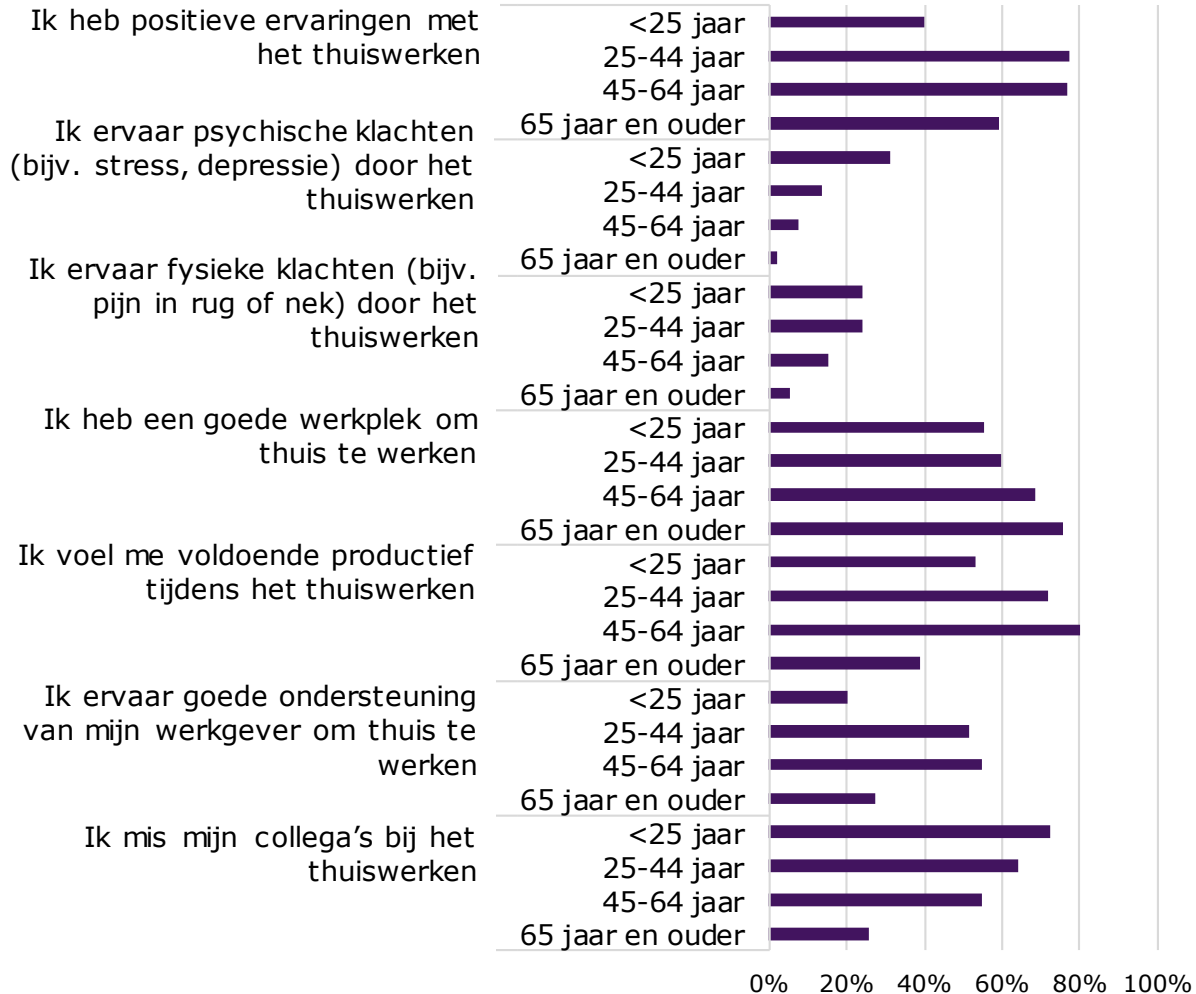
Figuur 8: Aandeel 'eens/zeer' eens op stellingen over thuiswerken

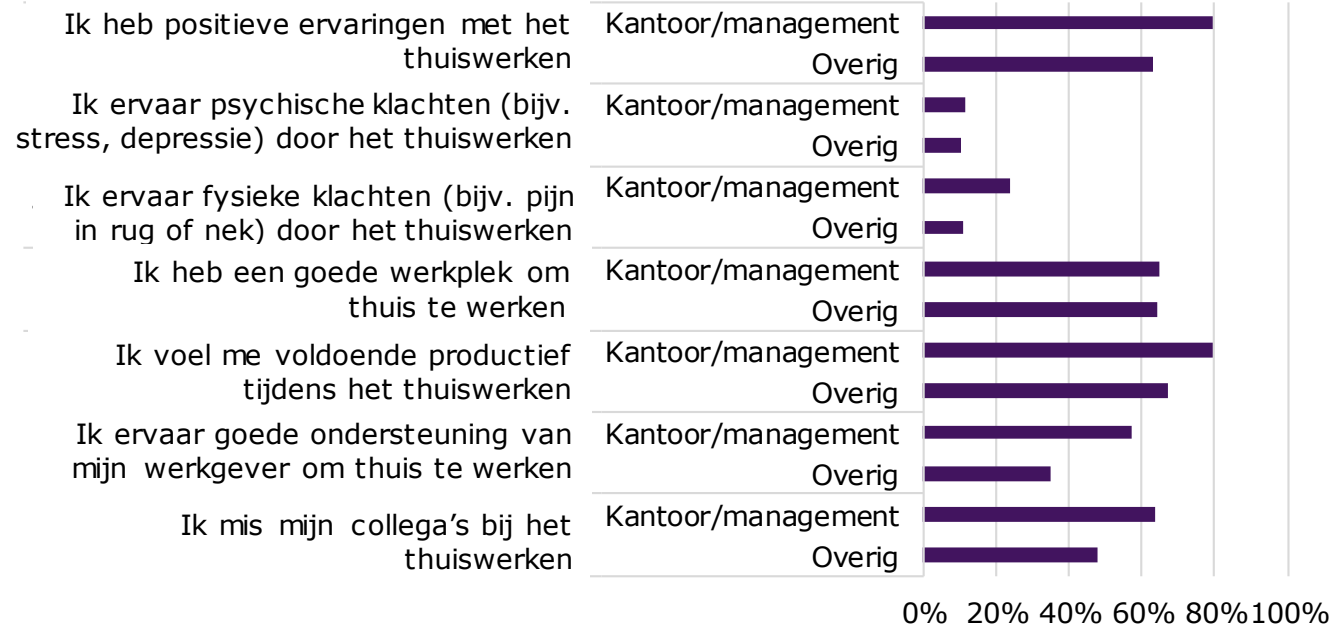
- Ervaringen met thuiswerken zijn over het algemeen positief (Figuur 8).
- Thuiswerkers in april 2021 hebben iets positievere ervaringen dan thuiswerkers in januari. Mogelijk dat degenen die in januari mindere ervaringen hadden weer wat meer naar de werkvloer zijn gegaan (nog niet expliciet onderzocht).
- Het aandeel thuiswerkers met fysieke en psychische klachten is gedaald sinds januari. Het aandeel dat psychische klachten ervaart ligt wel duidelijk hoger dan in de beginperiode van de crisis.
- Het gevoel van productiviteit bij thuiswerken lijkt te zijn toegenomen sinds het begin van de crisis.
- Het ervaren contact met collega's en de beleefde ondersteuning van de werkgever lijkt iets afgenomen. Het gemis van collega's ligt hoger dan aan het begin van de crisis.

Figuur 9: Thuiswerkervaringen naar leeftijd (april 2021)

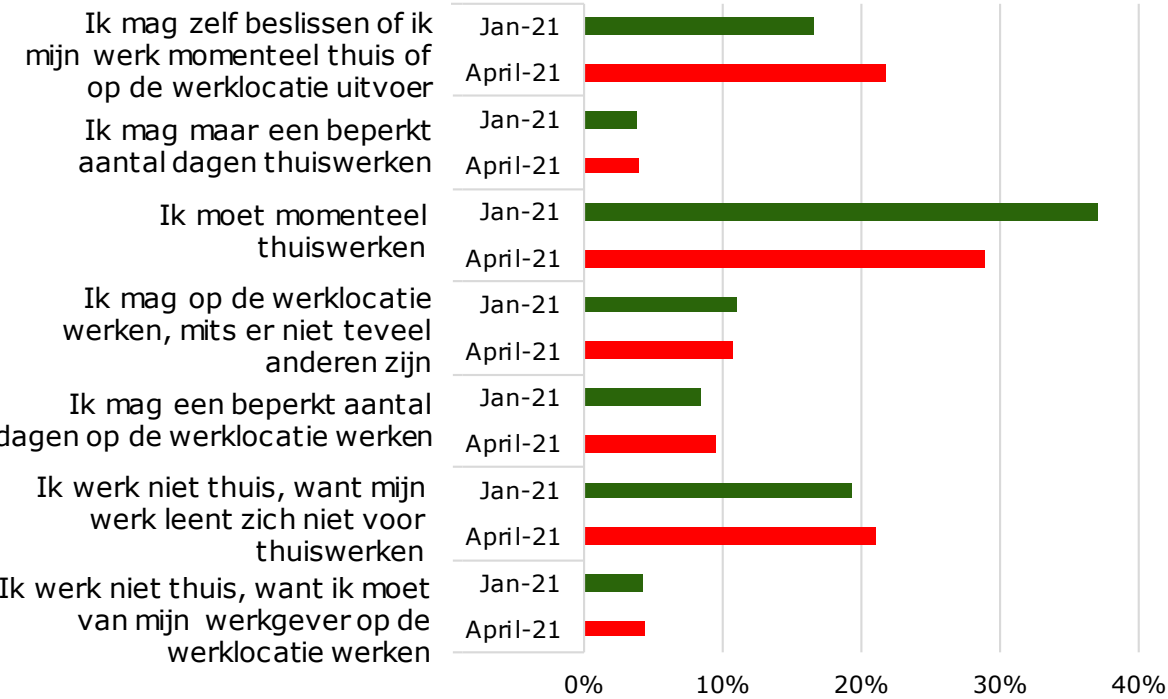
Figuur 10: Thuiswerkervaringen naar functie (april 2021)

- Ervaringen met thuiswerken zijn negatiever onder jongere werkenden. De jongste leeftijdsgroep ervaart ook duidelijk meer psychische klachten bij thuiswerken (Figuur 9).
- Ervaringen zijn positiever onder degenen met een kantoor/managementfunctie. Wel missen zij vaker collega's. Dit kan onder andere komen doordat deze groep een groter deel van de tijd thuiswerkt (Figuur 10).

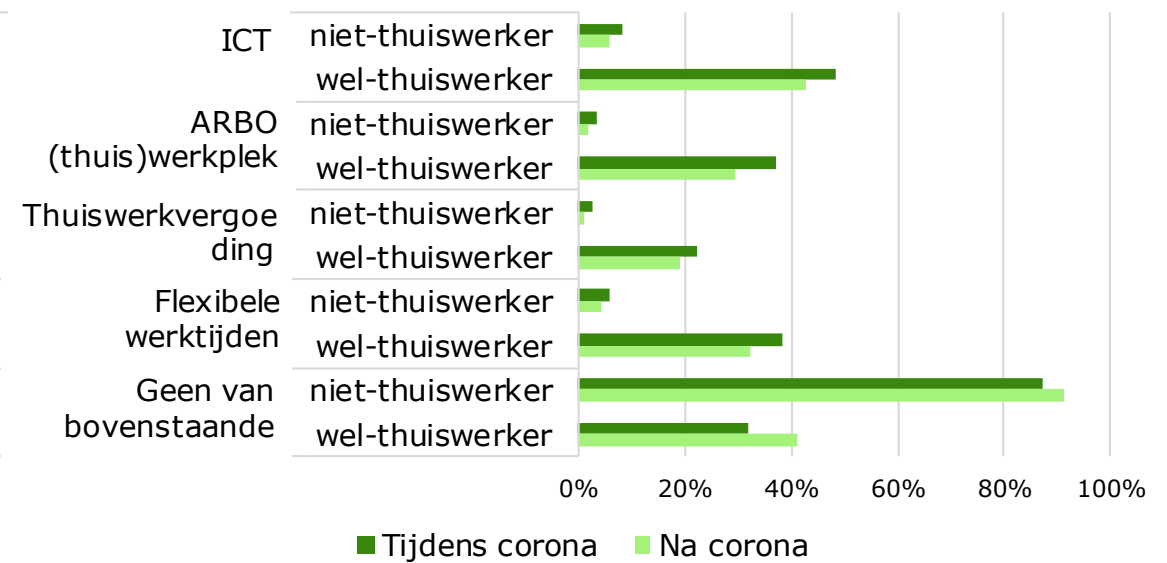

Figuur 11: Thuiswerkbeleid werkgever van werkenden met een kantoor/managementfunctie

- Van degenen met een kantoor/managementfunctie, moet de meerderheid van de werkgever in april 2021 nog steeds thuiswerken. Dit aandeel ligt wel duidelijk lager dan in januari (Figuur 11).

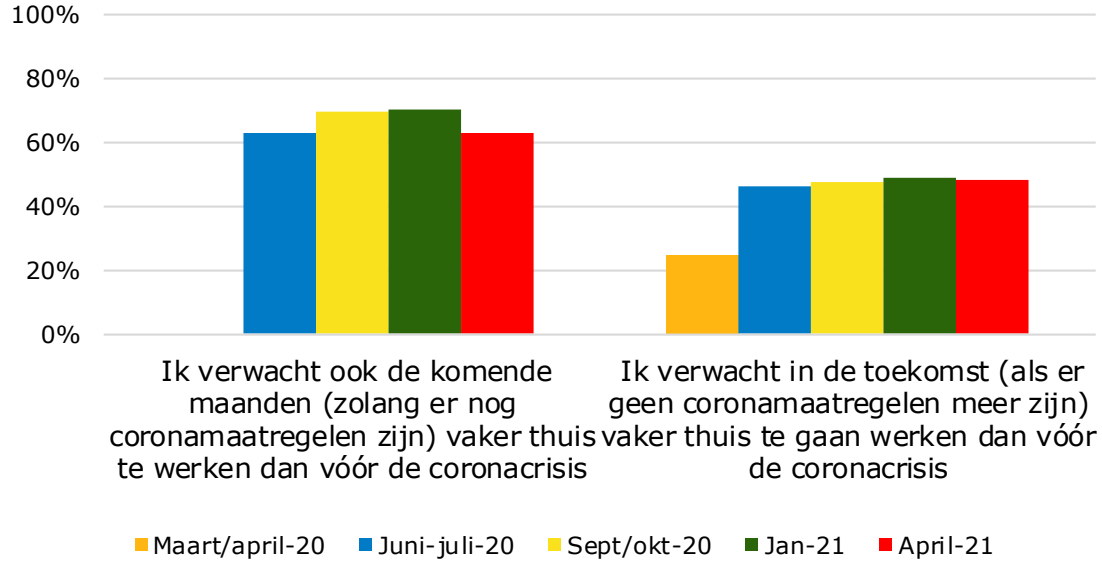
Figuur 12: Ontvangen voorzieningen van de werkgever tijdens en verwachting na corona (april 2021)

- De grootste groep thuiswerkers heeft tijdens corona in enige mate voorzieningen van de werkgever gehad (Figuur 12).
- 50% van de thuiswerkers had ICT-voorzieningen en 39% had flexibele werktijden. 37% had ARBO voorzieningen voor de thuiswerkplek ter beschikking. Ca. 22% ontving een thuiswerkvergoeding.
- Werkenden verwachten over het algemeen dat de voorzieningen na corona iets worden afgeschaald.

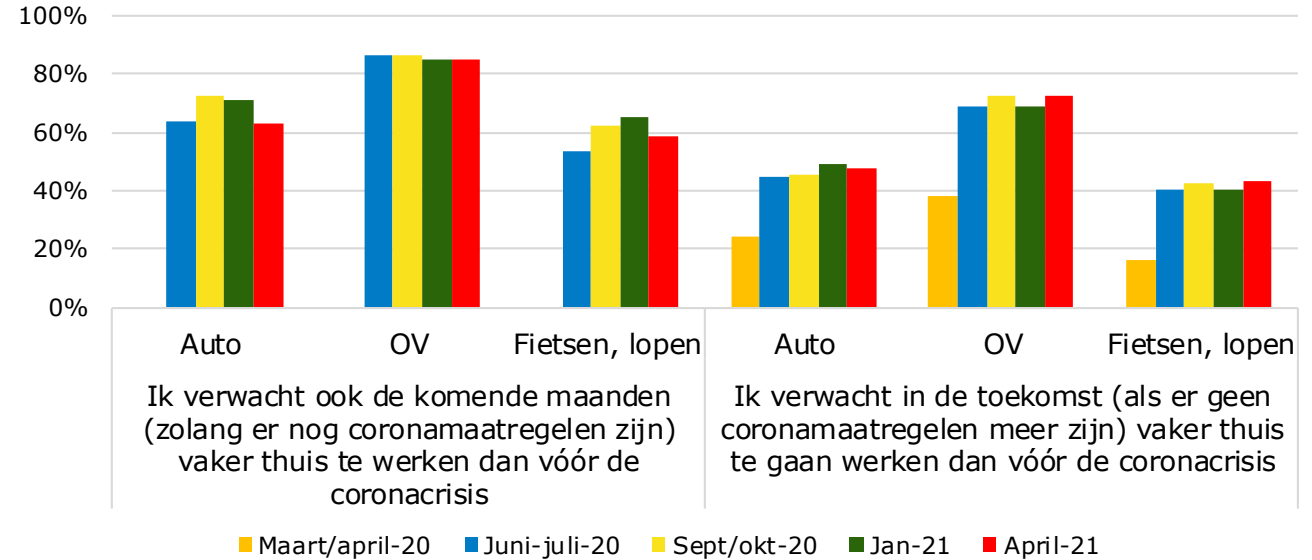

Figuur 13: Toekomstverwachting thuiswerken

- In april 2021 was er een lichte afname van thuiswerkers die verwachten **de komende maanden** nog thuis te werken ten opzichte van de meting in januari 2021 (zie Figuur 13).
- Er is met name een daling bij thuiswerkers die vóór corona met de auto of fietsend/lopend naar het werk reisden (Figuur 14, links).

Figuur 14: Toekomstverwachting naar (pré-corona) vervoerwijze

- Zo'n 45-50% van de thuiswerkenden verwacht **na corona** vaker thuis te werken. Dit beeld is de afgelopen metingen vrij stabiel (zie Figuur 13).
- Thuiswerkers die vóór corona met OV reisden verwachten vaker meer thuis te werken na corona dan autoreizigers en fietsers/wandelaars (Figuur 14, rechts).

Thuiswerken

Reden wel/niet vaker thuiswerken

Thuiswerken

Figuur 15: Redenen niet vaker thuiswerken na corona (meerdere antwoorden mogelijk) (april 2021)

- De belangrijkste reden in de verwachting om na corona **niet vaker thuis te werken** is dat men vindt dat men vóór corona al voldoende thuiswerkte (31%) (Figuur 15).
- Een iets kleiner percentage (29%) geeft als reden dat thuiswerken niet goed bij het werk past.
- Zo'n 20% van deze groep verwacht dat de werkgever vaker thuiswerken na corona niet (meer) stimuleert.

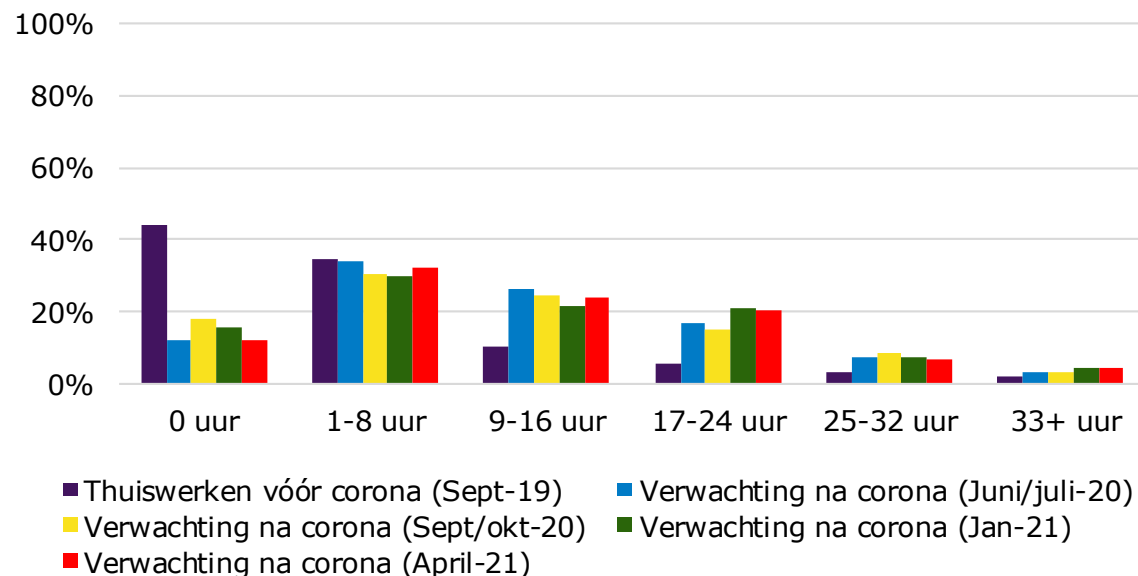
Figuur 16: Redenen vaker thuiswerken na corona (meerdere antwoorden mogelijk) (april 2021)

- De belangrijkste reden in de verwachting na corona **vaker thuis te werken** is dat het hebben van minder reistijd goed bevalt (75%) (Figuur 16).
- 70% van degenen die verwachten vaker thuis te werken verwacht ook dat de werkgever dit blijft toestaan.

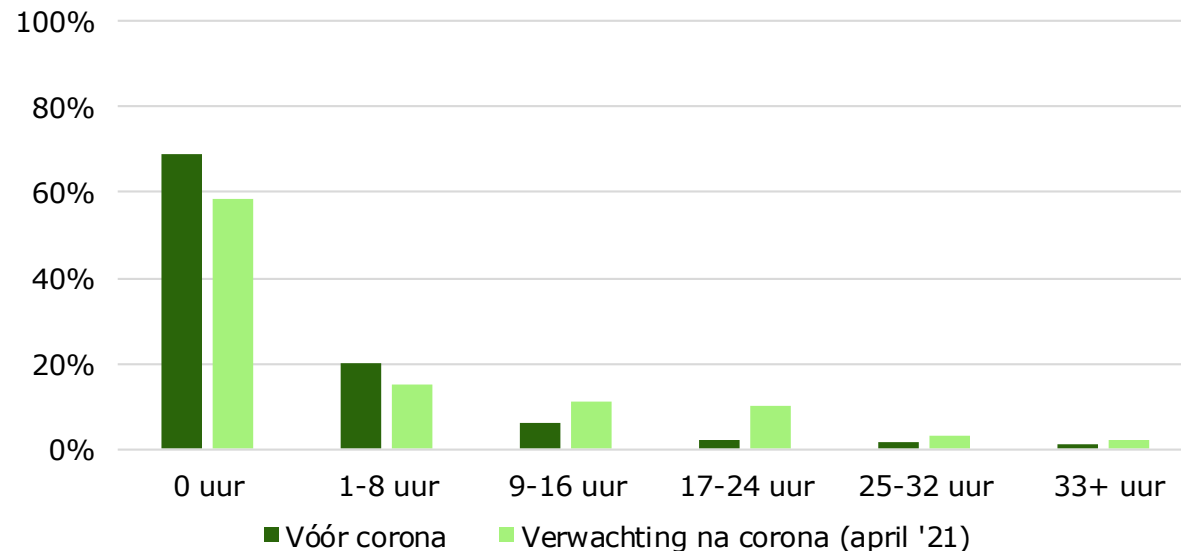

Figuur 17: Aantal uren thuiswerken vóór en verwachting na corona (voor thuiswerkers in april 2021 op verschillende meetmomenten)

- De huidige thuiswerkers verwachten na corona het vaakst ongeveer 1 dag per week thuis te gaan werken; ook 2 dagen (9-16u) en in iets mindere mate 3 dagen (17-24u) zijn vrij populair.
- Dit beeld is vrij stabiel over de metingen (Figuur 17).

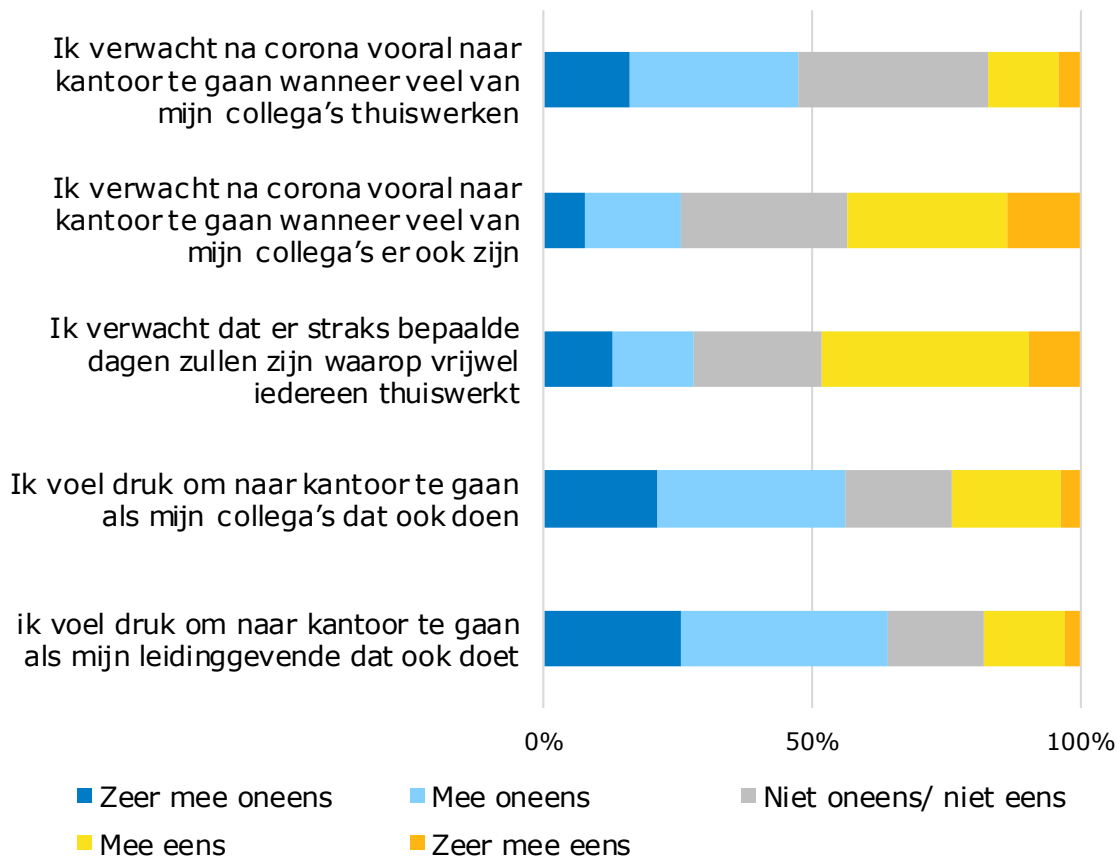
Figuur 18: Aantal uren thuiswerken vóór corona en verwachting na corona (alle werkenden april 2021)

- Uitgaande van alle werkenden, zal na corona het aantal thuiswerkers (>1u per week) naar verwachting toenemen van zo'n 30% naar zo'n 40% van de werkenden (Figuur 18).
- Dit betreft een stijging van ongeveer 3,5u thuiswerken vóór corona naar 7u na corona.

Figuur 19: Stellingen thuiswerken en collega's voor werkenden met een kantoor/managementfunctie (april 2021)

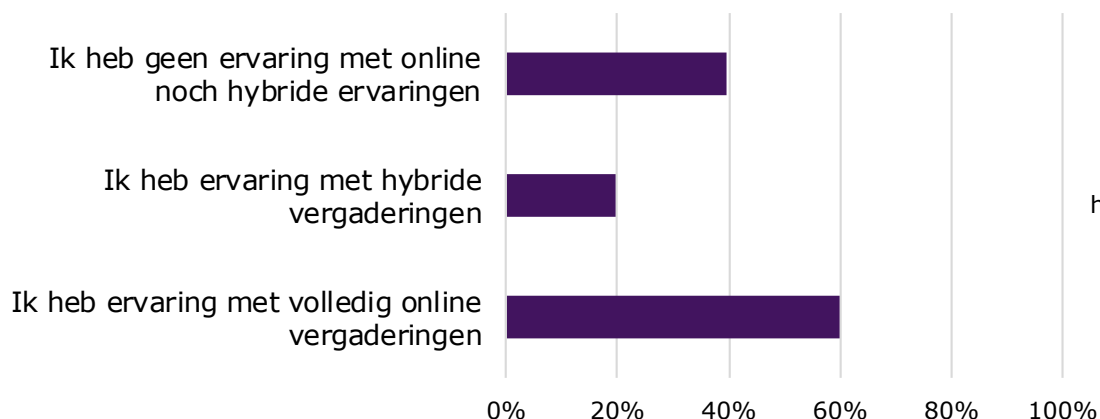
- Werkenden met een kantoor/managementfunctie (waaraan de vraag is voorgelegd) verwachten na corona eerder naar kantoor te gaan als collega's daar ook zijn (Figuur 19).
- De meerderheid verwacht dat er straks bepaalde dagen zijn waarop vrijwel iedereen thuiswerkt.
- De meeste werkenden verwachten zich niet te laten beïnvloeden door collega's of leidinggevenden in hun keuze om naar werk te gaan.

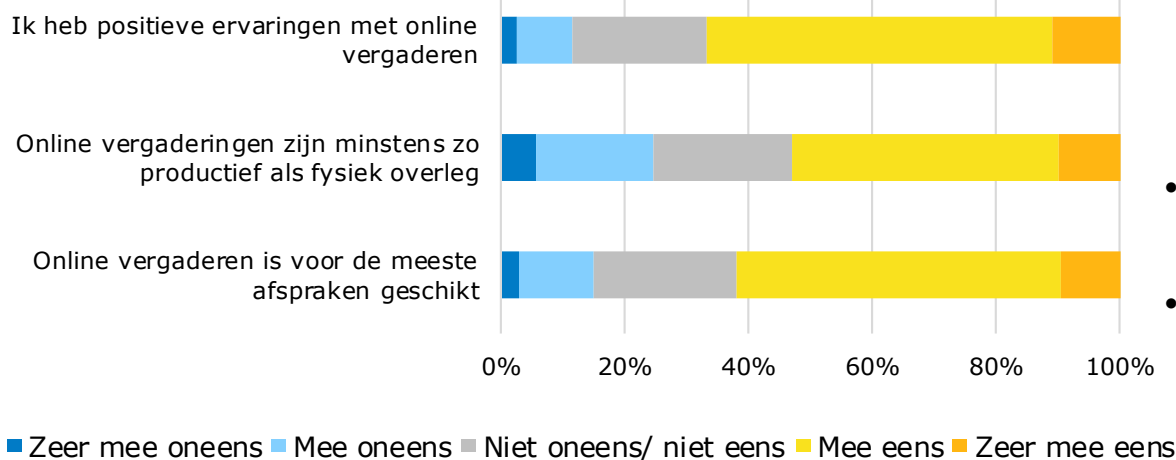
Online en hybride vergaderen

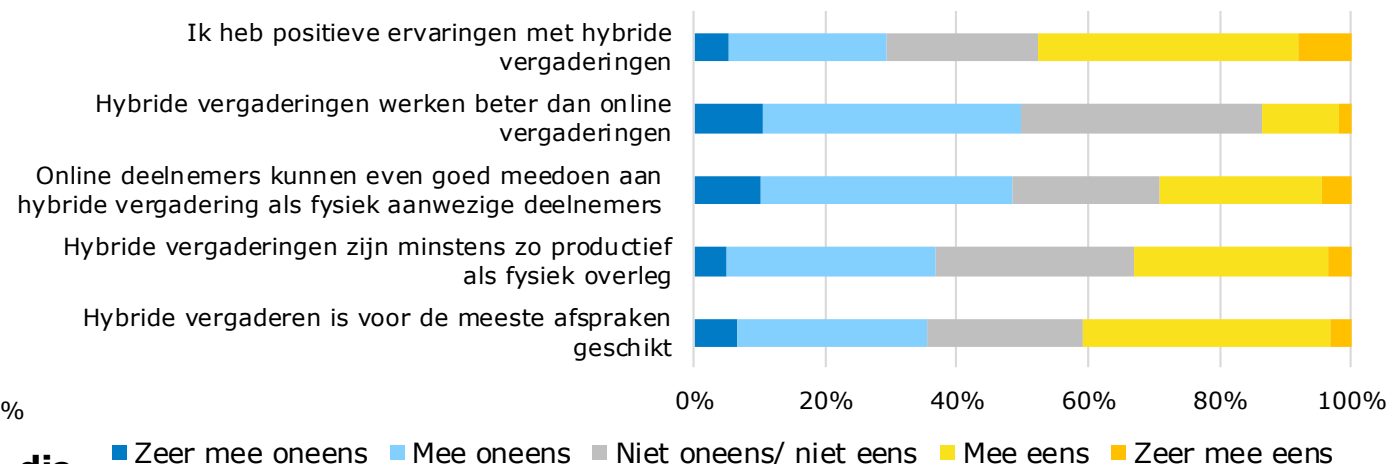
Figuur 20: Bekend met online/hybride vergaderen (april 2021)

Figuur 21: Ervaring online vergaderen onder werkenden die bekend zijn met online vergaderen (april 2021)

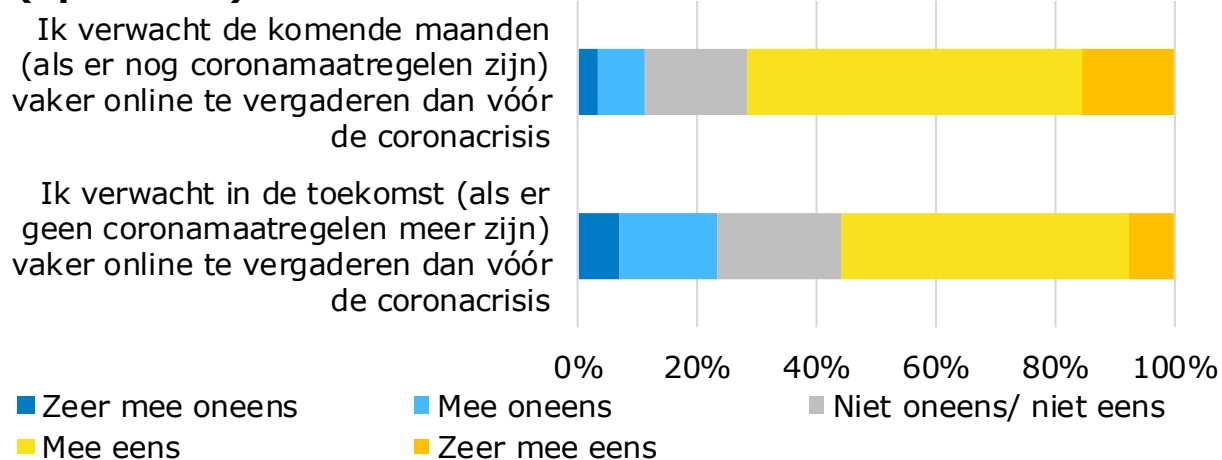
Figuur 22: Ervaringen hybride vergaderen onder werkenden die bekend zijn met dit soort vergaderingen (april 2021)

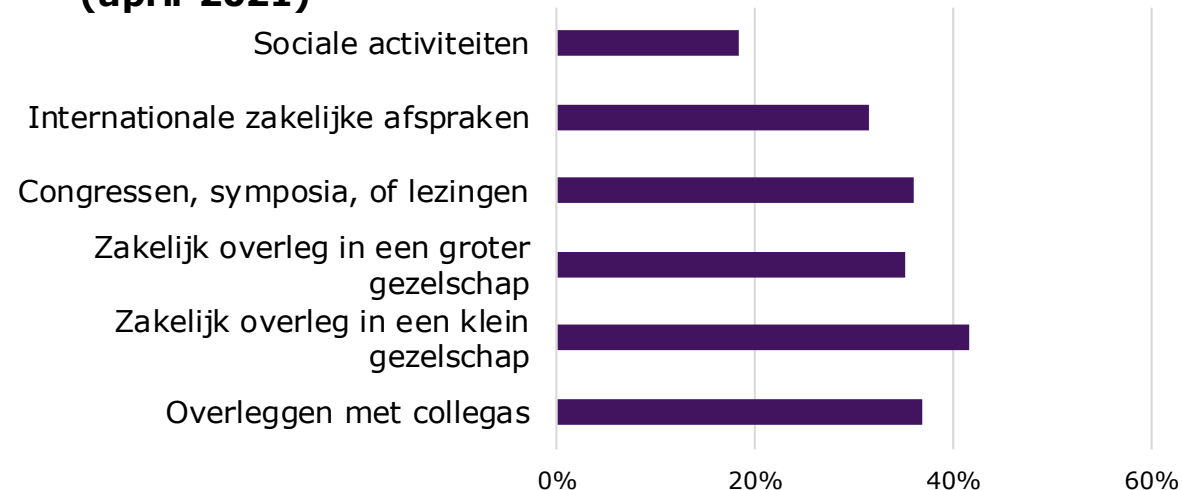
- De meeste werkenden (60%) zijn bekend met online vergaderen. De minderheid (20%) is bekend met hybride vergaderen (waarbij een deel op kantoor is en een deel online deelneemt) (Figuur 20).
- Onder degenen die bekend zijn met online vergaderen heeft 65% positieve ervaringen met online vergaderen (Figuur 21).
- Ongeveer 50% heeft positieve ervaringen met hybride vergaderingen. De groep die vindt dat hybride vergaderen beter werkt dan online vergaderen is kleiner dan de groep die dat niet vindt (Figuur 22).

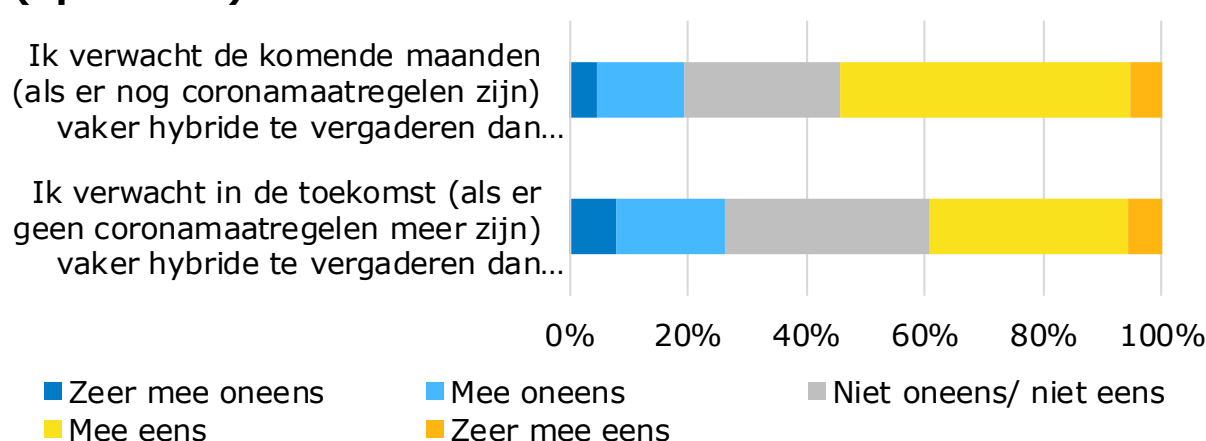
Figuur 23: Toekomstverwachting online vergaderen (april 2021)

Figuur 25: Na corona vaker digitaal vergaderen voor... (april 2021)

Figuur 24: Toekomstverwachting hybride vergaderen (april 2021)

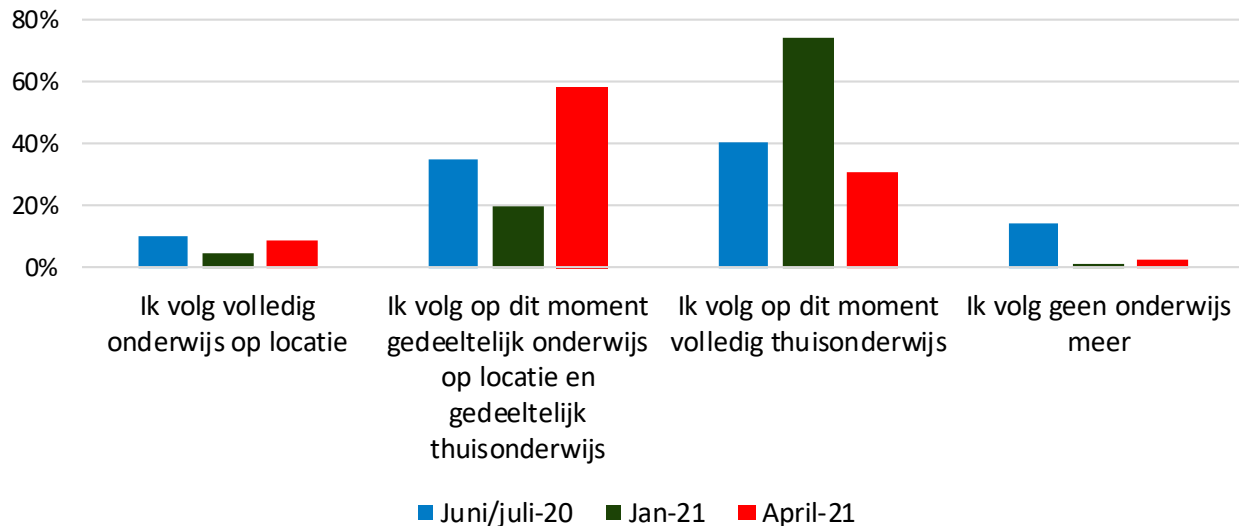
- De meerderheid van de werkenden verwacht na corona vaker online te vergaderen dan vóór corona (Figuur 23).
- Ook verwacht een groot deel na corona vaker hybride te vergaderen. Wel is de groep die het nog niet goed weet hier relatief groot (Figuur 24).
- Werkenden verwachten na corona het minst vaak digitaal te vergaderen voor (werkgerelateerde) sociale activiteiten (Figuur 25).

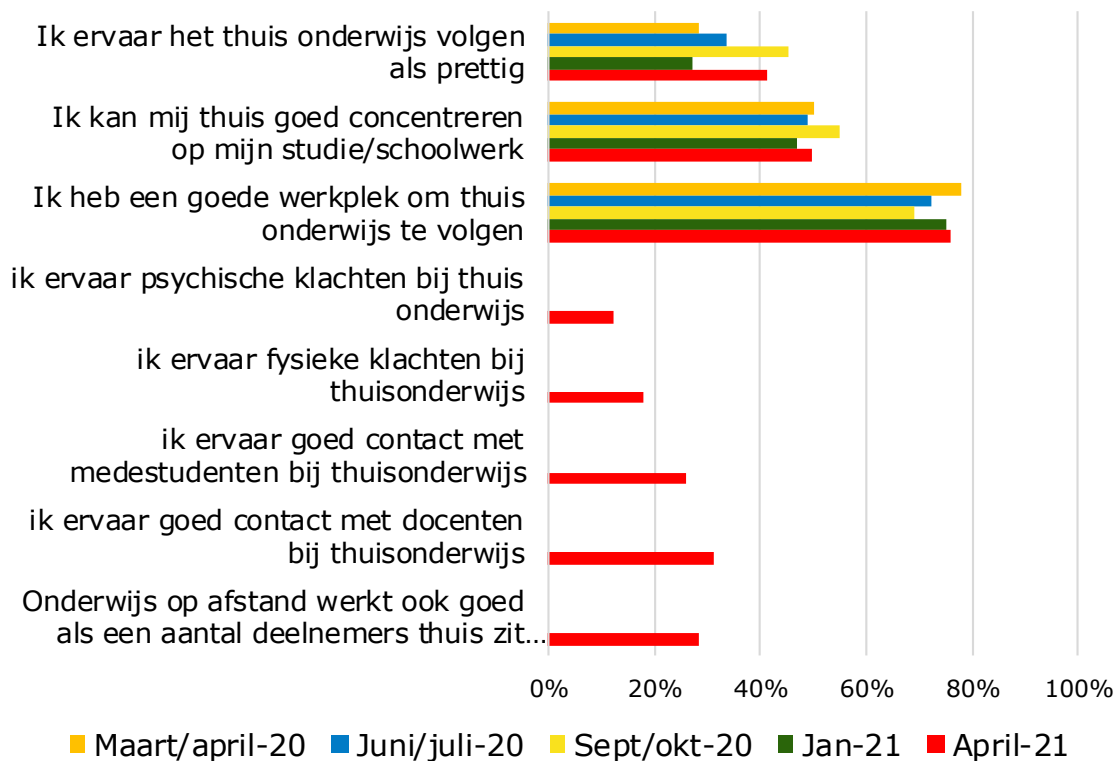
Thuisonderwijs

Figuur 26: Locatie onderwijs (van studenten VO en hoger)

Figuur 27: Ervaringen met thuisonderwijs

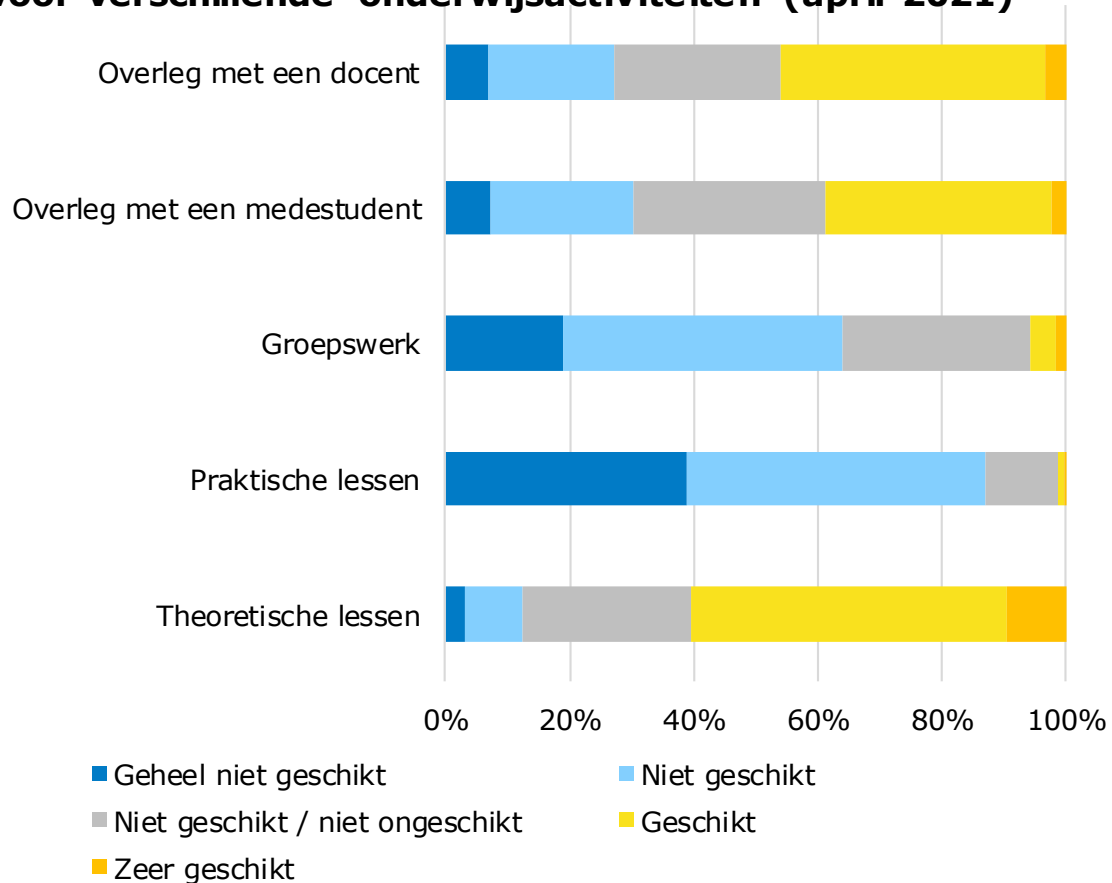

- De meeste studenten (van voortgezet onderwijs en hoger) zaten in april deels thuis en deels op locatie. Met name HBO en WO studenten volgden nog veel thuisonderwijs (Figuur 26).
- Ervaringen met thuisonderwijs van studenten zijn negatiever dan bij werkenden. Wel is het beeld iets positiever in april 2021 dan in januari jl. Mogelijk speelt hier mee dat er weer iets meer werd afgewisseld tussen thuisonderwijs en onderwijs op locatie.

- Een beperkt aantal studenten ervaart psychische (12%) of fysieke klachten (18%) bij/door thuisonderwijs (Figuur 27).

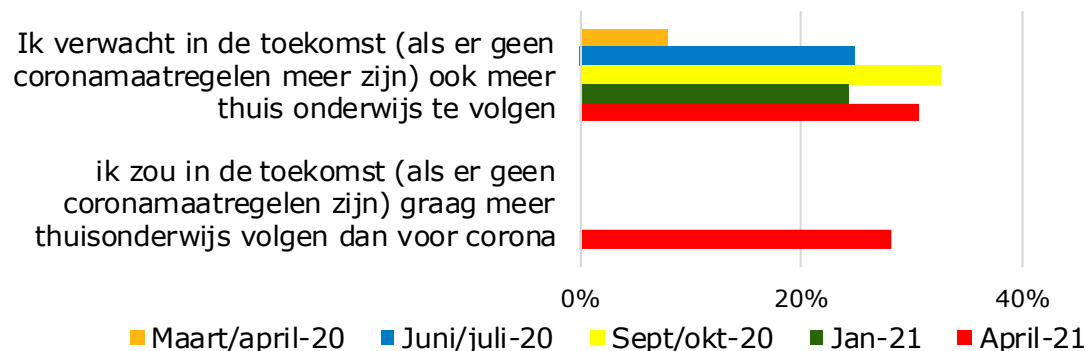
Figuur 28: Mate waarin thuisonderwijs volgens respondenten geschikt is voor verschillende onderwijsactiviteiten (april 2021)

- Studenten vinden over het algemeen vooral theoretische lessen geschikt voor thuisonderwijs (Figuur 28).
- Ook is de groep studenten die overleg met een docent of medestudent geschikt vindt voor thuisonderwijs groter dan de groep die dat niet vindt.
- Groepswerk en praktische lessen vindt men duidelijk niet geschikt voor thuisonderwijs.
- Bovenstaand beeld is ongeveer gelijk voor de verschillende opleidingsniveaus.

Figuur 29: Toekomstverwachting en wens meer onderwijs vanuit huis na corona

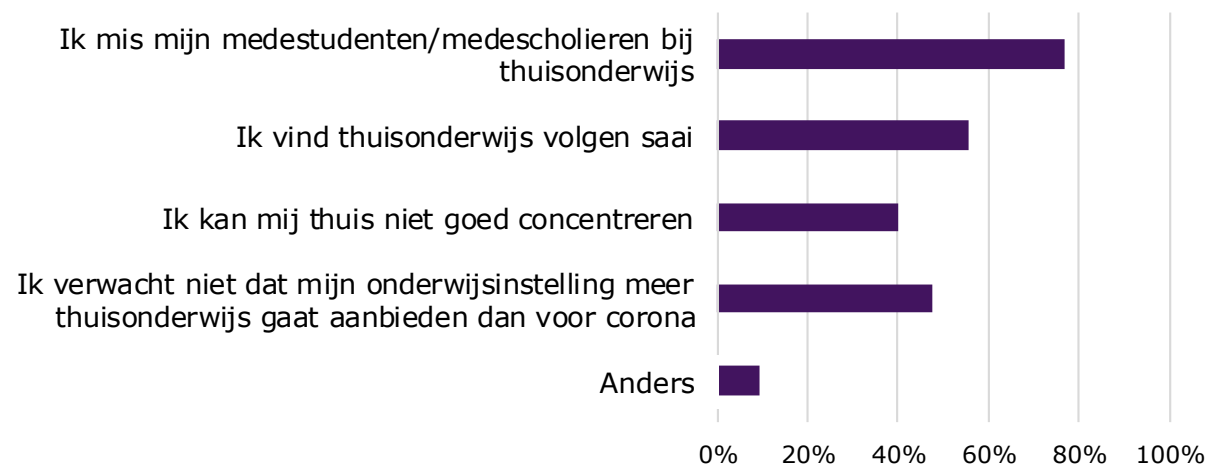

- Een derde van de studenten die thuisonderwijs hebben gevolgd verwacht na corona meer thuisonderwijs te volgen dan vóór corona. Het aandeel is gestegen sinds het begin van de crisis. De wens voor meer thuisonderwijs na corona is iets lager dan de verwachting (Figuur 29).
- Het ontbreken van reistijd blijkt een belangrijkere reden dan betere concentratie bij de voorkeur voor meer thuisonderwijs (Figuur 30).
- Het missen van medestudenten is een belangrijke reden in de voorkeur voor minder thuisonderwijs (Figuur 31).

Figuur 30: Redenen meer thuisonderwijs (april 2021)

Figuur 31: Redenen niet meer thuisonderwijs (april 2021)

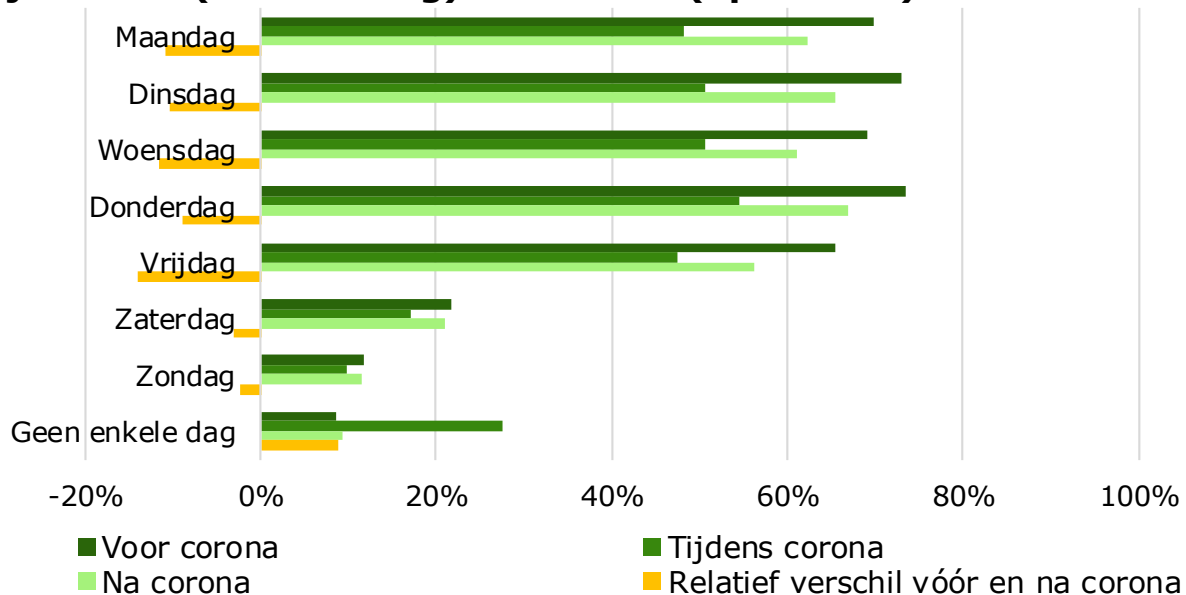

Mobiliteit

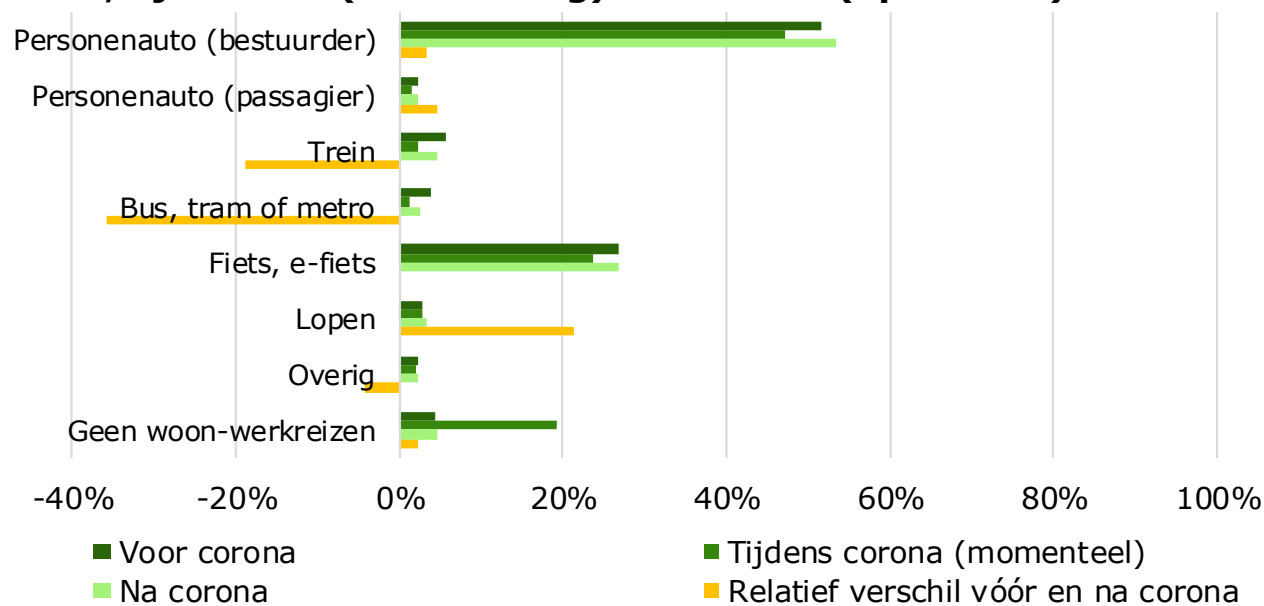
Verwachte werkmobiliteit na corona

Figuur 32: Aandeel werkenden met een werkverplaatsing voor, tijdens en (verwachting) na corona (april 2021)

- Werkenden verwachten een kleiner aantal werkverplaatsingen te maken na corona, met name op vrijdag (Figuur 32).

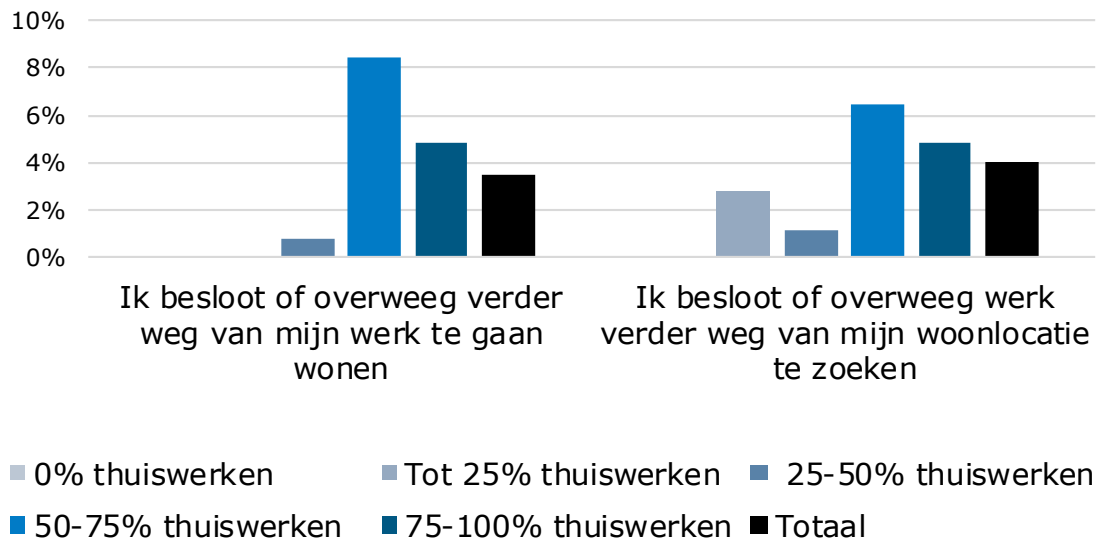
Figuur 33: Meeste gebruikte vervoermiddel woon-werkreis, vóór, tijdens en (verwachting) na corona (april 2021)

- Meer werkenden verwachten na corona de auto te nemen voor de werkreis in vergelijking met vóór corona (Figuur 33). Iets minder werkenden verwachten het OV te gebruiken.
- Het aandeel dat verwacht te fietsen is ongeveer gelijk aan vóór corona; het aandeel dat verwacht meestal te gaan lopen zou (naar verwachting) stijgen.

Figuur 34: Lange termijn thuiswerken (naar aandeel thuiswerken en naar totaal) (april 2021)

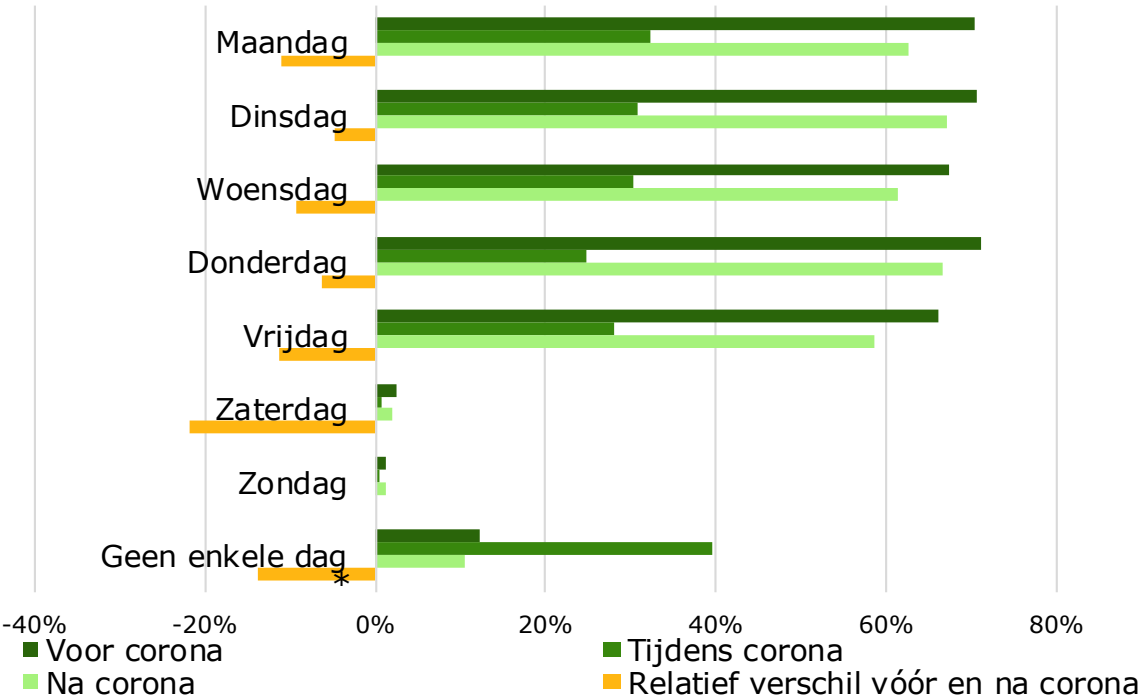

- Maar een klein deel (4%) van de thuiswerkenden overweegt of besloot vanwege thuiswerkmogelijkheden verder weg van de woonlocatie werk te gaan zoeken (Figuur 34).
- Een nog kleiner deel verwacht verder van het werk te gaan wonen.
- Werkenden die op dit moment meer thuiswerken, overwegen iets vaker een ander huis of andere baan te zoeken als gevolg van thuiswerkmogelijkheden dan degenen met minder thuiswerkuren.

Verwachte onderwijsverplaatsingen na corona

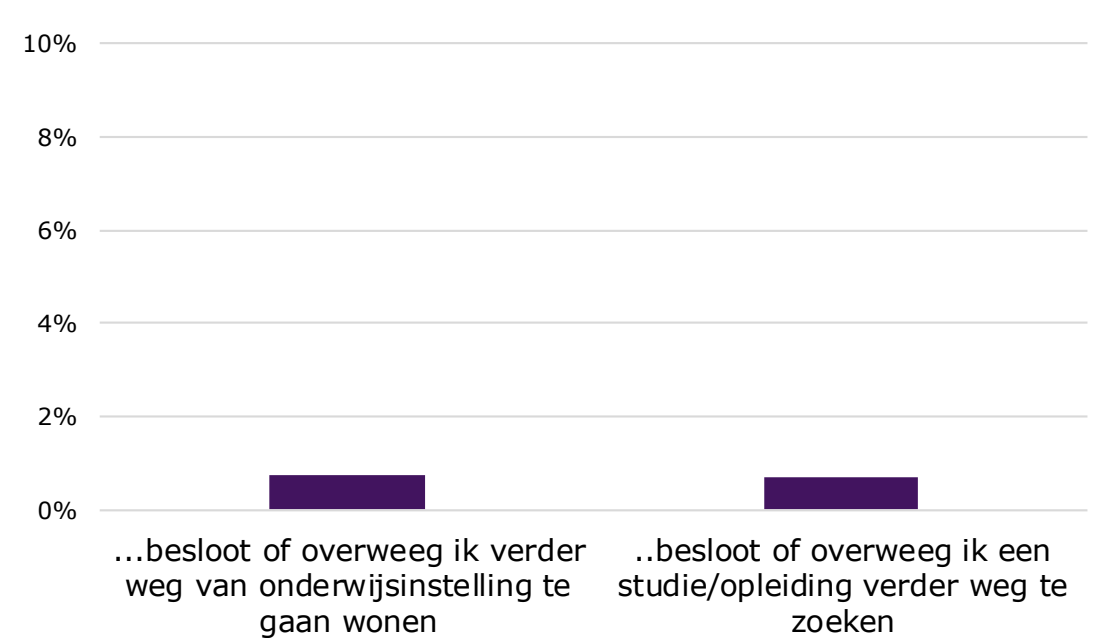
Figuur 35: Aandeel studenten met onderwijsverplaatsing voor, tijdens en verwachting na corona (april 2021)

*Dat het aantal studenten dat verwacht na corona geen enkele verplaatsing te maken iets lager ligt dan vóór corona, kan komen omdat een deel van de studenten mogelijk pas recent begonnen is met studeren en daardoor vóór corona nog geen onderwijsverplaatsing maakte.

- De meeste studenten verwachten na corona wat minder onderwijsverplaatsingen te maken (Figuur 35).

Figuur 36: Vanwege thuisonderwijsmogelijkheden... (april 2021)

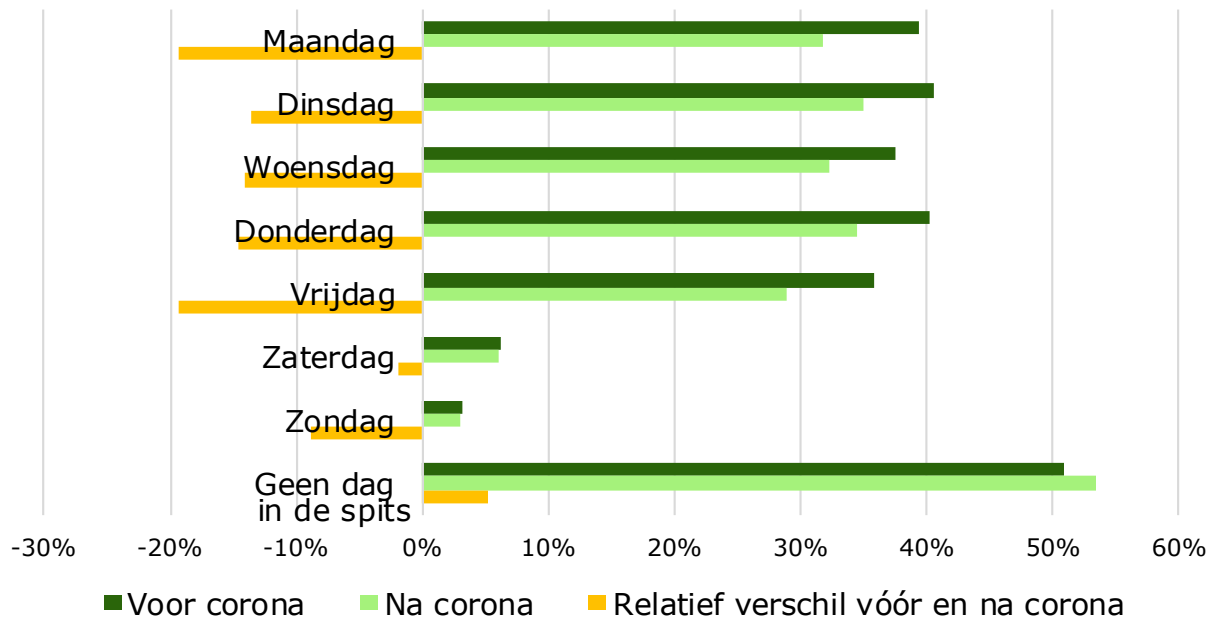

- Slechts een zeer beperkt deel (1%) van de studenten met thuisonderwijservaring besloot of overweegt vanwege thuisonderwijsmogelijkheden een studie verder weg te zoeken of verder weg te gaan wonen (Figuur 36).

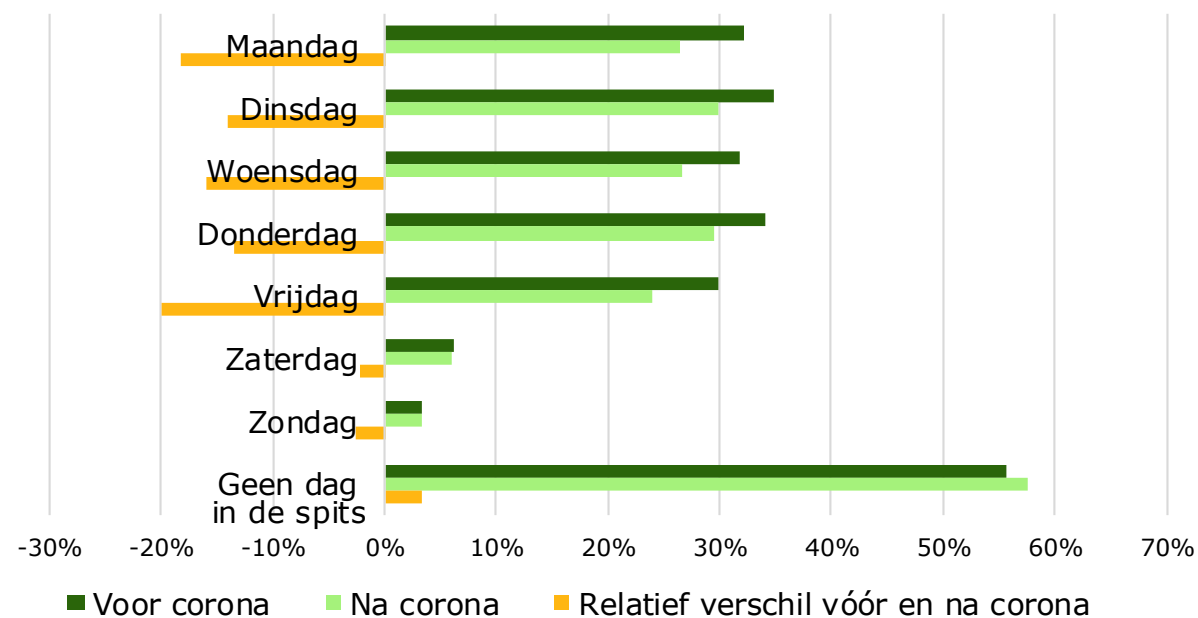

Verwachte mate van spitsmijden na corona

Figuur 37: Aandeel reizende respondenten tijdens ochtendspits, voor en (verwachting) na corona (april 2021)

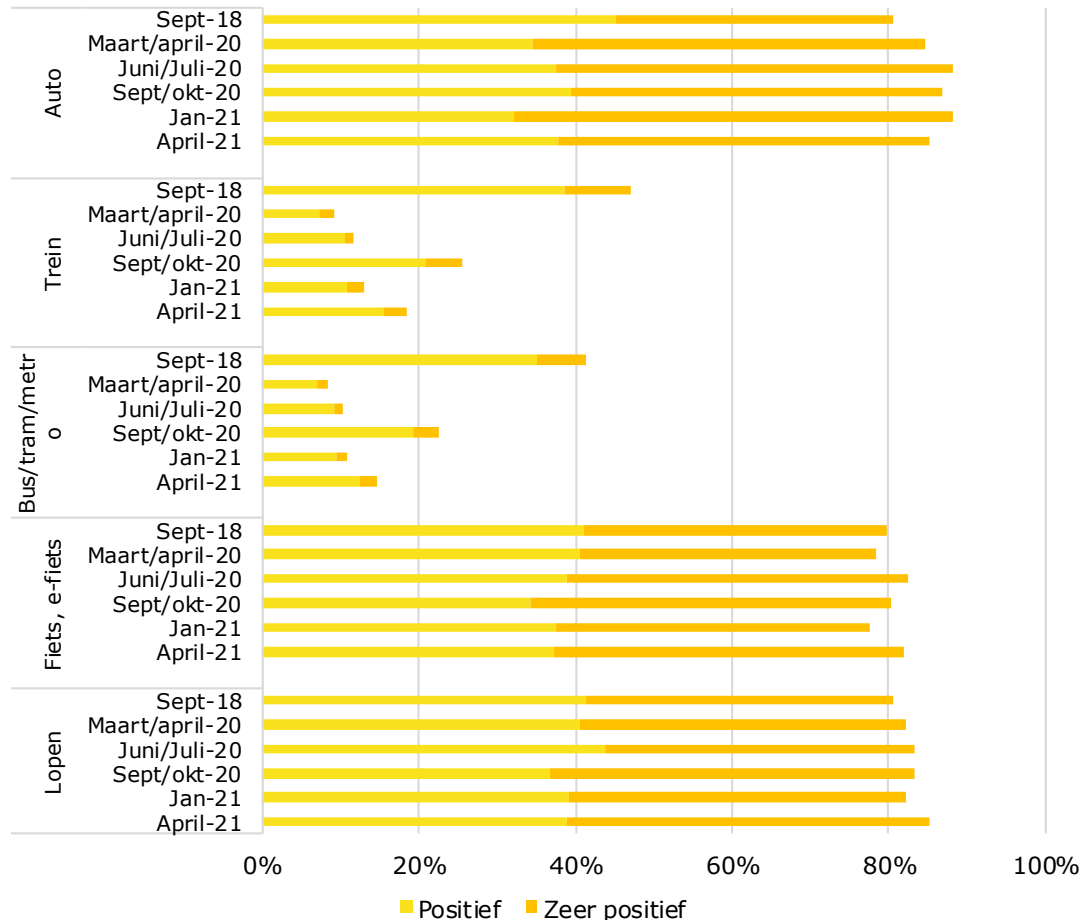
Figuur 38: Aandeel reizende respondenten tijdens avondspits, voor en (verwachting) na corona (april 2021)

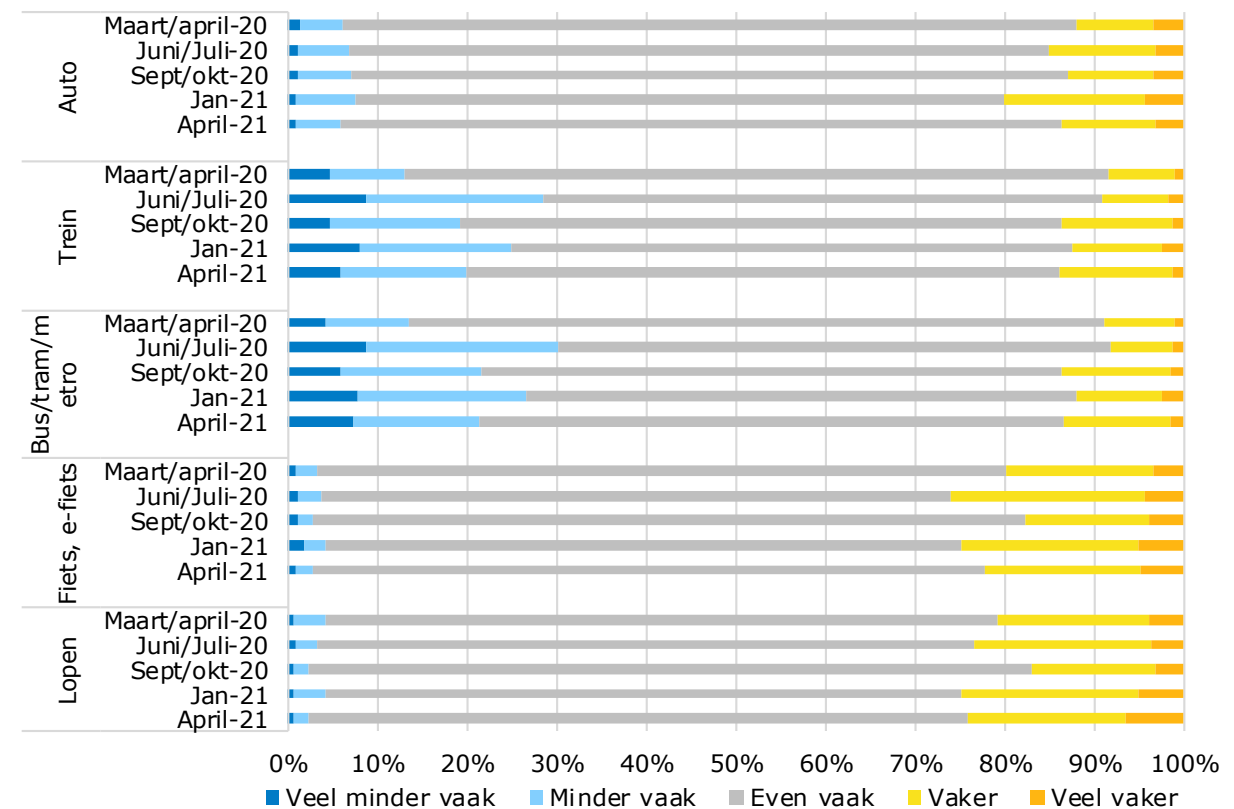
- Respondenten verwachten zowel in de ochtend- (Figuur 37) als in de avondspits (Figuur 38) een daling van het aantal reizen. Het betreft hier alle soorten reizen.
- Met name op maandag en op vrijdag verwachten respondenten minder reizen tijdens de spits te maken.

Figuur 39: Aandeel positief oordeel over vervoerwijze

Figuur 40: Toekomstverwachting gebruik vervoerwijzen

- Respondenten verwachten een lichte afname van het OV-gebruik na corona (Figuur 40).
- Er wordt juist een toename verwacht van de andere vervoerwijzen, met name bij fietsen en lopen.
- Het beeld is de afgelopen metingen vrij stabiel.

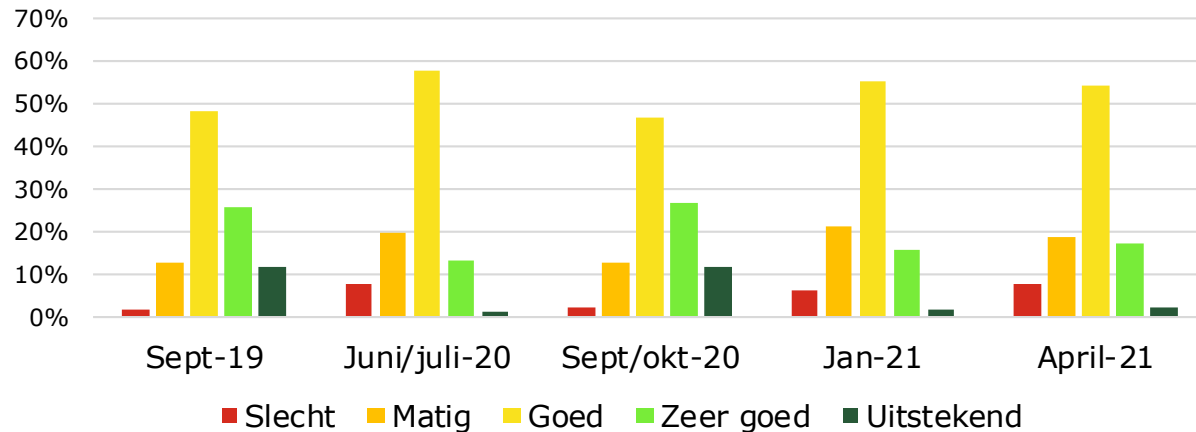
- Het oordeel over het OV is ook in april 2021 nog een stuk lager dan vóór corona (sept 2018). Wel is het oordeel in april weer iets positiever dan in januari (Figuur 39).

Gezondheid

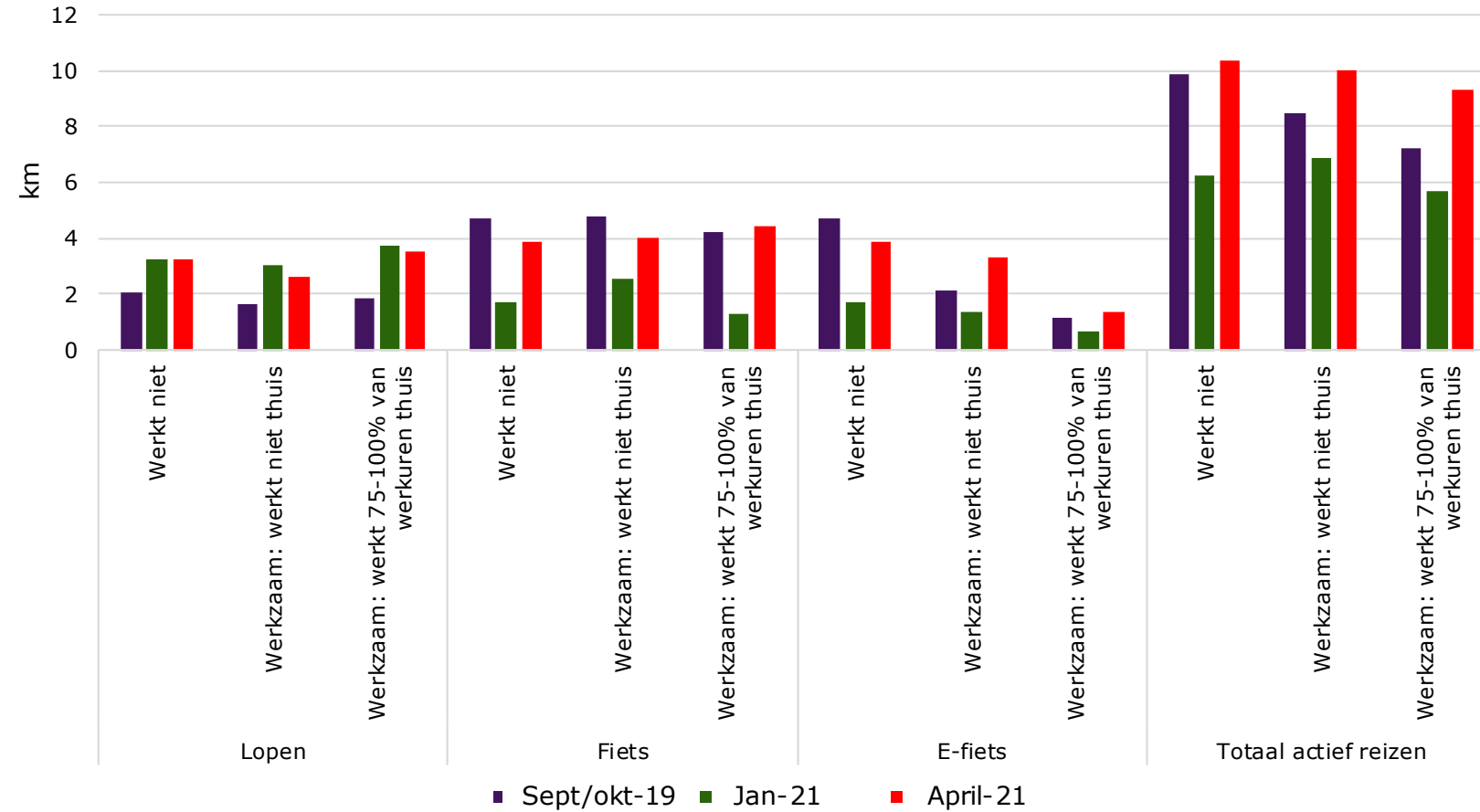
Figuur 41: Wat vindt u op dit moment over het algemeen van uw gezondheid?

- De ervaren gezondheid is tijdens de coronacrisis vrij gelijk gebleven (Figuur 41).
- Wel lag het aandeel respondenten dat de gezondheid goed of zeer goed vindt in januari en april 2021 iets lager dan in sept/okt 2020 en dan vóór de coronacrisis (sept 2019).

Figuur 42: Afgelegde afstand (km) per drie dagen met actieve vervoerwijzen

- De afgelegde loopafstand is sinds de coronacrisis toegenomen. Dit geldt ook voor werkenden die (bijna) volledig thuiswerken (Figuur 42).
- De afgelegde (e-)fietsafstand lag in januari 2021 een stuk lager dan vóór de coronacrisis. In april ligt de fietsafstand op vergelijkbaar niveau met voor de crisis, terwijl de e-fietsafstand bij werkenden hoger ligt dan voor de crisis.
- De totaal afgelegde afstand met actieve vervoerwijzen ligt in april 2021 hoger dan vóór de coronacrisis. In januari 2021 lag dit juist lager. Dit kan onder andere te maken hebben met weersinvloeden en de (on)mogelijkheden tot het ondernemen van activiteiten door de geldende maatregelen.